

Latweeschu Awises.

Nr. 20.

Zettortdeenâ 17. Mei

1856.

Karra- un meera-sinnas.

Mr ihpafchu Wissaugstaku Keisera grammatu no 15ta Aprila, Muhsu Kungſ un Keiserſ Sawam leclam Walſſſ-Kanzleram jeb Ministera kungam Neffelrodam, isdohd leelu gohdu un firnigu pateizibu par to, ka nu jaw 60 gaddus tahdâ grubtâ un jo derrigâ ammatâ nelaiſa Keiseram Alekſanderam tam pirmajam, Nikolajam tam pirmajam un nu Winneem til lohti usustizigi, gudri un wiſſai walſſi par leelu labbumu irr ſtrahdajis. Wiſſai paſaulei ar to irr daudſ labba darrijis, jo ſchis Walſſſ-Kanzlera ammatſ irr tahdſ, kaſ apgahda wiſſuſ tohſ darbuſ, kaſ Kreewu walſſi ar zittahm waldischanahm un tautahm jaisdarra. Sirnigi pateikdami Keiserſ us winna luhgſchanu ſcho wezzu wezzo no ſawa ammata atlaiduſchi, un to puſchkojuſchi ar Sawu un Sawatehwa Nikolaja ar dimanteem isgrefnotu bildi, ko lai neſſa pee kruhtim kâ augſtu gohdafſhmi.

Mr zittu grammatu muhsu Kungſ un Keiserſ Sawu karra-Ministera-kungu Dolgorukowu ar daudſ pateizibahm atlaiduſchi no ſawa augſta ammata un to eezehluſchi par jahntneeku Generali. Winna weeta eezehluſchi to Generali Suchoſanettu un par winna paligu to Wirſtu Witgenſteinu. Neffelrodſ weeta eezehluſchi to Wirſtu Gortſchakowu, kaſ pehrnajâ gaddâ Wibneſ pilſatâ ar eenaidneekem to meeru ſahjis derreht. Winnam par paligu dewuſchi to Wirſtu Tolſtoju. Sawu Walſſſ-Nahtſ Presidenti, Wirſtu Iſcherniſſchewu Keiserſ ſlimmibas dehl atlaiduſchi no ſawa ammata un winna weeta eezehluſchi to Grawu Orlowu. Keiserſ muhsu Kurſemmes Domehnu teſſai pateizibas grammatu par to rakſtijuſchi, ka 1855tâ gaddâ wiſſa galwas-nauda un Krohna nodohſchanas rittigi ismaksatas tappuſſas.

No Krimmes laſſam, ka ar to niſnu karſtuma fehrigu nu eet labbaki, bet rakſta ka wairak ne kâ 40 tuhſ. Sprantſchi ar to krittufchi. Nu taiſahſ wiſſi eenaidneeki aiſeet un labba teſſa jaw irr aiſgahjuſe, bet teem til aplam daudſ to karra-leetu un ſirgu, ka kuggu peetruhtſ ar ko noweſt. Enlendereem Krimmê pawehleſchana nahkuſe tuhſdal aiſeet, un to kuggu truhkuma dehl wirſneekem aiſleegts, ka ne buhſ panemt lihſi wairak ka til weenu ſirgu. Tadehl teem baggateem Enlenderu wirſneekem, kaſ par luſti un ſtahti aplam daudſ to lohti dahrgu ſirgu likkuſchi atweſt, us ahtru rohku ſchee leeki ſirgi ja-isdohd. Bet nu naw pirzeju deesgan, tadehl nu ja-isdohdohſ leepnu ſirgu par 5 woi 10 rubeleem kaſ maksajis daudſ ſimts rubelu. Arri tohſ muhlohſelus (lohpinnus, kaſ no naſtu neſſejaſ ehſela mahtes un no ſirgu ehſela dſemdinati), ko par leelu naudu pirkufchi un wedduſchi no Spanjeru, Turku un Italijaſ ſemmes, par pahri rubeleem ja-isdohd. Sirgi nu paliks lehti, jo ſemnu ſemmes nu isdohd leekuſ karra-ſirguſ. Arri pee mums Rihgâ 16tâ un 17tâ Maijâ isdohſ 150 rattuſ, 300 ſirguſ un rihkuſ; tapat atkal notiks 21. un 22tâ Maijâ. — Sprantſchu karra-leekunguſ Beliffjerſ muhsu karra-leekunguſ Viderſu un Kreewu wirſneekuſ Krimmê luhdſis us leelu maltiti, tohſ ſanehmis ar leelu gohdu un ſtahti un ar Sprantſchu-Enlenderu-Sardinjeru- un Turku karra-ſpehku turrejis leelu gohda muſſereſchanu pee Balaklawas. Iſluſtejuſchees ſchâ un tâ.

Enlenderu-ſemmê ta derreta meera-kuntrakke iſſti ne patihſ wiſ, un leelâ walſſſ runnasdeenâ par to wiſſada walloda bijuſe. Bij zerrejufchi wairak dabbuht un ne buht teem ne patihſ, ka ne-efſohſ wairſ brihw karra laikâ panemt kugguſ, kaſ wedd eenaidneekuſ prezzu. Arri Sardinjeri launojaſ ka tee par wiſſu ſawu paligu, leelu iſtehretu naudu

un nomaitateem salditeem ne til labbuma zil mella appaksch nagga ne effoht dabbujusch. Arri dusmojahs prett Gistreikereem kas ar sawu karraspehku peegahjusch peee Sardinjeru rohbescheem Italiã, kur schinnis masãas walstis wiffahds nemeers un wiffadi grehku un fleplawibas darbi noteek. Arri taggad Parisẽ, Turinẽ un zittur irr sawadas farunnaschanahs par to: lai Sprantschi un Gistreikeri, kas ar saweem salditeem jaw dauds gaddu stahw Italiã, Mohinã un Pahwesta semmẽ, iseet ahra, un lai Pahwests saweem laudim dohdohst jaunus walstis likkunus, jo schinni walsti par dauds slihta waldischana un negohdigi laudis. Jo deenas jo wairaf dsird no wiffadeem warras darbeem un no pahrlaekam drohscheem laupitajeem un fleplaweem kas pilfatõs un us laukeem breefsmigas leetas darra. Arri gribb lai Neãpeles Kehninsch pahrtaifoht waldischana, jo ir tur labbi ne eimohst. Arri lassam ka nu nei Enlenderi nei Sprantschi ne gribboht iseet no Turku-semmes, nei Gistreikeri no Moldawas un Walakajas, jebshu meera-kuntrahtẽ ta gan irr nospreests, ka tuhda ja-iseet. Salka, ne drihstohst iseet ar wiffu sawu karraspehku, jo Turku-semmẽ eet par dauds trakki. Sinneet ka Turku Keiseram saweem kristigeem pawalstneekem bij janowehl weenlihdfigas teefas un rektes ar Turku-tizzigeem, un kristiteem nu brihw, ir ar pulksteneem us Deewa kalposchana sawwanihst draudsi. Par to nu Turki nikni un trakki. Pilfatãas schur tur eelaisch ugguni, atreebjahs peee kristiteem mallu mallãas. Kanaãnã, Nablus pilfatã (tas irr S i k e m s lantfahrte) Enlenderu Missjonars jahjis ar plinti. Mehms nabbags ubbagodams no ta ne gribb atlahptees, peeturrahs peee plintes, — plinte sprahgsi — nabbags nost. Nu fastreen Turki no saweem preestereem mussinati lai atreebjahs peee kristiteem. Ne laidischohst Turkus sawãas bajnizãas eefschã, pirms kristitus deldejusch. Missjonars eebehdsis waldineeka nammã, kas to stipri pasargajis un isglahbis. Bet nu Turki safuttuschu dewuschees Enlenderu un Sprantschu Konsula (tas irr weetneeka) nammõs, tohs gluschu isylinderejuschu un winnu walstu karrogus saplohjuschu, ir Bruhschu Konsula firmo tehnu neschelligi nokahwuschu, tad Greckeru basnizu atlauiuschu,

swehtas leetas apgahnijuschu, basnizu nopohstijuschu un tapat ir zitteem kristigeem nameem darrijuschu, 4 zilwekus nokahwuschu, 8 nahwigi eewainojuschu. Tapat nu eet wehl dauds zittãas weetãas Turku-semmẽ. Bulgariã peee Dohnawas skaiska kristiga meitina sehdejuse sawã nammã. Turku Pascha jahdams garram ar saweem salditeem, to eerauga. Behz nahst winna fullaini, to ar warru panemm, islaupa tai meitas gohdu, nokauj to breefsmigi un usmett us suhdu laudsi! Bet nu suhdjejuschu kristitee peee pascha Sprantschu Generala. Schee to lihki ar leelu gohdu un stahiti likkuschu aprakt Barnas pilfatã nu schee rasbaineecki nu gruhtã teefã irr nodohiti. Tahdus breefsmigus darbus Turku-semmẽ dsird schur tur. Arri leels nemeers Turkeem effoht iszehlees Araberu semmẽ peee teem swehteem Turku pilfateem Mekka un Meddina (skattees Asiaã isstahstischana 97ã un 101 lappã). Ja ta nu jaw eet kamehr Sprantschu un Enlenderu karraspehks wehl irr Turku-semmẽ, ka gan ees, kad buhs aisgahjis prohjam. Parisẽ gan nospreeduschu, ka Turku walsti buhs buht un palikt ka bijuse, bet deesinn ka ees, woi til lohiti faslimmuschu firmu wihru warrehs isdseedinaht. Gistreikeri no Walakajas un Moldawas arri ne gribb pawiffam iseet, pirms ta leela Kummiffjone tohs jaunus semmes likkunus buhs farakstijuse un pirms tee 2 jaunee leelkungi sawu paschu karraspehku cetahijuschu. Turprettim atkal Sardinjereem, Gistreikeru wezzeem eenaideekem, ne patihfoht, ka Gistreikeri Walakaja paleekohst.

Buhs jafahst taihst Amerikas lantfahrte, jo schinni pasaulẽs dallã eet wiffadi un pasaulẽ fahst turpu skattitees. Widdus Amerikã iszellahs fajukschana un leetas, kas Enlendereem un Amerikanereem darra galwas grohsischana. Jo abbi tur gribb eejauktees, jebshu weens un ir ohtris bihstahs no karrã, kas par to warretu iszeltees. Bes lantfahrtes to lectu ne warreseet labbi saprast, tadehl jumã buhs japazeeschahs. S—z.

Subermalneeku tirgus Widsemme.

Kad pawaffara laiks klahst un juhra tiklai no leddus fahst skaidrotees, tad bes kameschanahs

jührmalneeki taifahs eelihst eefschâ ar saweem garreem rengu tihfleem, kurren widdû karrahs stipsr maifs, kam par mehrki uhdens wirsü peld tufschâ pufsmuzza. Tahdu tihflu, kas lihdi 200 assu garrumâ fauz par waddeem un 4 lihdi 5 pahreem zilweku irr ko willt ka sweedri pluhst. Darbojahs un publejahs deen' un nakti, jo irr spaidu laiks, kas ahtri nosteidjahs; jo kad uhdens paleek filts, tad ar scho sweiju pagallam un retti pehz Wassaras swehtkeem zittadi kâ ar lohscheem jeb mettameem tihfleem un tad ween masu leetu warr jasweijoht. Tad nu wissi no pirma galla kahjup, kust un tschumm kâ skudras pee juhra krasa. Rabbi tam, kam gaddahs to paschu brihdi waddus willt, kad renges kâ straumes leelâs bahkis skreetin skreen, kâ wiinu leeligi raddi, tahs silkes seemefa juhra, arri darra, — tahds weenâ lahgâ pahri simts seeku sanemm un jaw notizzis, ka no tahda pahrejama mehra waddi truhkschi puschu. Sinnamâ, kad weizahs, tad lautini lihgsnojahs kâ paschâ plauschanâ lihgsnojahs un teescham muhsu jührmalneekem ta juhra irr tas lauzinsch, kas gahda maifi un kâ arrajeem ruddens, tâ scheem pawassaras laiks irr ihstens plaujams laiks. Tirgus us ahtru rohku pee strandes gattaws, jo no wissahm Widsemmes mallahm sabrauz pirzeju pasaules leels pulks un ne nahk ar tufschahm rohkahm, bet ar tahm prezzehm, kas mahjâs auguschas, ar labbibu kartuppefeem un linneem un kuptschotees mihto us mihschanu. Tê stahw rudsi un meejschi ar rengehm weenâ zeenâ, prohti puhrs prett puhru, itt ihpâschchi kad paleek us ruddens maksu un katrs ar pirmo seemas zellu pakkal braukdams riktigi dabbu rohkâ sawu labbibas teesu, jo retti maksâ ar skaidru naudû. Tihri brihnumâs, ka us scho tirgu brahliga ustizziba un taifniba walda. Sanahk no sweschahm draudsehm daschadi laudis, kas zits zittu pirmo reisi redi no waigu waigam un peeteef wihra, muishas un mahju wahrds un naw dsirdehts wiinu starpâ wiltineeku kauns. Zitti gan pee scha ta senn pasihstama saimneeka pehz wezza eeradduma peemahjo lihdi ar sawu lohpu. Ja brihscham ta sweija knappa, tad peemahjotajeem japazeeschahs lehnâ prahâ un kad pahrtikkums sah

peetrubht, tad pa tam jakohp saimneeka tihrumâ. Zitti us labbu laimi paschi leek rohkâs klast pee walgeem, ka pirmi nehmeji warr tikt un dabbohn drih sawu wesumu kraut. Jo zitti nelai kâ atbrauz: juhra leela, rengu wehjsch ne puhsch, tad nu redi nepazeetigus braddam pa juhra simlschu kohpahm jeb peeschdamees garrâ rinde, lulkes saprohtams muttê, tehrseht scho to par karrâ un meera laikeem un kahrigi gluhn us mallu woi daschkahrt kahdam sweineekam ne isdewahs. Kad labbi cetrappahs, tad luste skattitees, kad waddus pee mallas well. Spohschas renges lehtdamas spihgulo faulê kâ tihrs sudrabs. Gkkur wissi pirzeji tschaklahm kahjahm kriht kâ muschas wirsü abbeem saimneekem, kas pee weeneem waddeem well. Schee abbi faderrigi un klussi dalla sawu lohmu un naidis jeb kildes ne zellahs wis, ka pagasta teesai buhtu jateesa un arri nahburgi, kam masak laimejahs, ne raug ar skangu azzim bet warr, ja teem pirzeji gaddahs drohschi aisenmtees, kamehr juhra teem to mantu atdohd. Kad kahdam laimjahs, tad tscheffuri salassa un seewischki pasteidjahs pirmas schahwetâs renges us Rihgu west, kur labbi maksajoht; zits pa zittu peespeeschahs pee kihkeschanahs; jo teem kam garsch zelsch, nesahlitas renges negeld. Dascham laimas luttiklim weenâ neddelâ isdohdahs us wissu gaddu majes teesu jasweijotees, dascham atkal sawu renti maksah, kas ne wis masa leeta. Bet tas irr lohti teizama leeta, ka tahds baggati apswehtihst labprahat atraitnehm un nabbageem berr flehpi kahdu seezinu. Lai Deews tahdu brahligu mihlestibu usturr un pehz grubtahm, flohgu un bailibas pilnahm deenahm jührmalneekem peeschkirr baggatu sweiju gaddu!

R—m,

Pawassara preeks.

1.

No jauna — nu patihl
 Zkatram preezatees;
 Kad pawassaris nahjis,
 Sahk wissi atspirgtees.

2.

Tà laukā — kà meščā
 Wišs salko, aug un seed;
 Tee putnini til lohsči
 Un lufīgi padseed.

3.

Tà kalni — kà leišas
 Nu salki apgehrbjahs;
 Ar jaukahm pehrwehm pukes
 Til raiši aptehrpjahs.

4.

Nu ganninšch — lihds lohpreem
 Ar lufi laukā eet.
 Tur salkumōs tohs ganna,
 Lihds faule semmē eet.

5.

Tà dahrsā — kà druwā
 Kobjj arrajs semmiti;
 To strahdadams pataiša
 Par paradihšiti.

6.

Tur sehflu — tas kaisa,
 Lai aug us zerribu,
 Un labbūs auglūs gaida,
 Zaur Deewa swehtibu.

7.

No Tehwa — tahs gaismas
 Wiš' labba dahwana
 No augšchenes nahf semmē. —
 Tam flaw' un teišchana! —

M. B.

Sluddinoschanas.

No Rahtišchku muišchas un meesča Polizejas, Kaunas Gubernementē, Jaun-Aleksandrowas aprinkē, tohp zaur sčho sīnams darrihts: ka tas, kas tahdu sīrgu kam nē freišas zīšlas tas bohštahbs R. sīhmehts, un lurrea pahrdewejam ta par to sīrgu pehz līkkumeem waijadstga apsehgeleta sīhme truhšt, fakerr, un to sīrgu lihds ar to pahrdeweju Rahtišchku muišchas un meesča Polizejai no-

dohd, dabbuhs no wīrf peeminnetas Polizejas par maksu un atlihdīnāschanu 20 rublūs f. n.

Rahtišchku muišchas un meesča Polizejā, tai 15tā Merzā 1856.

Palzgrahwes Bekkera = frohgā pee Jelgawas leetzelka us Dohbeli uhtrups taps turrehts 21. Maija d. sčhinni gaddā un tannīs deenās pehz tam, un par sklaidru nāudu wairakšohlitājeem isdohs wīšfadas mahjas = un wirtschapes leetas, kà arri wīšfads lohpus.

Lihds ar to es isfluddināju, ka 23čhā Maijā no sčhī Bekkera = frohga iseesčhu zittur dīshwoht.

J. Petersohns.

Zahs kalleis warr dabbut no Zahneem 1856 Dohbeles pilsatā Pastes darbu un smehdi ar dīshwofchānu. Kas sčho weetu grīb peenemt, lai peeteizahs Dohbeles pastes-naumā jeb pee Kreizberga.

Kaltīkkes (pee Kuldigas) Jaunarrāju fainneekam no gannibas nosagts maks tai 29tā Aprīli sīrgs ar gaischū breechū spalwu, — ne ihsti bruhns, ne ihsti dselstēns, ar melnu kuplu asti, bes zittahm sīhmehm, maks no auguma, kahdus 20 rub. wehrts, 7 gaddu wezs. Kas par sčho sīrgu warrehs taisnu sīnmu doht dabbuhs peenahkamu pateizibas maksu.

Rehdencekam (fedlencekam) Walteram no Kursemmes Krohna = muišchas Wihschēnkēs Wahnru = frohgā salkā-zettortdeenā sčhinni gaddā no sčhenkes istabas isfagta mehrschāumes pihye ar sudrabu apkalta un ar lihku garru sudrabu sčwāndohstī pee ihša tšchibbūfa. Kas gahdabs ka sčho pihyi warrehs aidabbut, tas dabbuhs 1 sīdr. rubuli.

Jauna grahmata.

Kristīga mahjas grahmata. Kursemmas Luttera draudses Bezzeem un Jaunem par tizzibas apkohpšchānu dahwinata. Jelgawā drikketa un dabbutama pūshahdas wahkā eeseeta par 40 kapeikeem f. pee Steffenhagena.

Sklaidras sīnās par sčho no 2 Kursemmes zeen. Mahzītājeem farakstītu grahmatu dohs Latweeschu draugu beedriba.

Lihds 14. Maija d. Mihgā atnahlufchi: 660 fuggi un 507 sruhgas.

Brishw drikket.

No juhmallas-gubernements augstas waldischanas pūšes: Oberlehrer G. Bläse, Jenfor. Jelgawā, tai 12. Mei 1856.

No. 128.

Zatweefchu Alwifchu

Nr. 20.

peeliffums.

1856.

Lihdsibas stahsts.

Pehdiga stundina.

Ta wiffufwehtaka stundina no wiffahm muhsu dshwibas deenahm irr gan ta, kurrâ mehs nomir-stam; ta irr ta pehdiga stundina, weens swehts un leels pahwehrschanas brihdis. Woi nu tu arri, mihsais lassitajs, ihstieni par scho pehdigu stundinu effi pahrdohmajis, — kâ ar tewim stahw. Woi tu tiklai ar sawu taisnibu gribbejis atpestischanu un muhschigu dshwoschanu eemantohht un ar saweem darbeem gribbejis swehts tapt, tad tew tai pehdigâ stundina nahks weens muhschigs dsikkums preckschâ un ne buhs pee ka fertees, bet buhs janogrimst wifoleelajâ dsikkumâ. Turpretti kas us ta kunga un winna schehlastibu ar tizzibu irr palahwees, tas liks drohschi sawu galwu bedre us mihsu Deemu zerredams kâ behrns us sawu mahiti un fazzih: „taws prahts lai noteek.“

Tai laikâ kamehr tas nahwes engelîs ar mirreja pahwehrschanu darbojajs, nahks dohmas eeksch winna, kurrâs wiffi schihs pasaules darbi, wifso winsch sawas dshwibas deenâs bija darrijis, precksch azzim stahw tã kâ kahds jubras dsikkums kurrâ us weenu azzumirkli wiffu redseht warr.

Mirreja pehdigâ stundina peestahjees nahwes engelîs fazzih: „ta stunda irr nahkufi, tew waijag man pakkal nahkt.“ Mislahris winna kahjas, tahs apstahjajs, tad aislahris winna peeri un sirdi — tahs isdsiffe un dwehsele tam nahwes engelam lihds aisgahje.

Tas mirrejs bija weens wihs tahs pateesibas, winsch turrejs tohs Deewa wahrduus un winna bauschfus, un simaja kad dauds irr to, kas us ta platta zelka staiga un kurru dwehseles nahks muhschigâ ugguni — bet winna zelsch ees us debbesim — fur debbes wahrti taps atdarriti. —

Tã dwehsele arri aisgahje ar nahwes-engeli, bet pehz wehl skattijajs weenreis appakkal us to pihschtu bildi, eeksch baltu palagu eetihitu, us to

atstahitu meesu. Tad redseja ta dwehsele weenu leelu pahwehrschanu, sweschumu un tumschumu un tã kâ dahrsu fur dauds zilweku bij, bet sawus gihmus un few paschus tã apgehrbuschi kâ weens ohtra nepasihitu.

„Tã irr zilweku dshwoschana“ tã fazzija tas nahwes engelîs us dwehseli. — Tur bij zitti wairaf un zitti masaf aplikkuschî leekas drehbës un daschi kas dahrgâs drehbës gehrbuschees nebij tee leelaki un augstak — un arri tee ar slittakahm drehbëhm nebij wiffi tee masafi — bet wiffi appaksch sawahm drehbëhm ka paslehye un zitti atkal raustija tahs drehbës lai buhtu redsams tizzis — zaur kâ arri warreja manniht dascham kâ kahdu swehra galwu un zittam atkal kâ tschubstas galwu u. t. j. pr. „tas irr tas swehrs ko zilweks eeksch few un pee few usaudsinajis, un kad winsch arri gribbetu noeet, tad tomehr tas zilweks ar sawu leelu mehteli to apsedj un turr jo stipraki — lai neredsetu;“ — tã fazzija tas engelîs. Bet kad nu zits zittam kahdu swehru atklahje, tad isfauze winni „luhf kahds tas irr.“

„Nu kas tad par swehru eeksch mannim dshwoja“ prahtija dwehsele tam nahwes engelam; — tad rahdija tas engelîs us weenu zilweku, kurrâ galwa ar warren leelu skaisstumu bij puschkota — bet eeksch winna sirds bij apsehptas pahwja greinas kahjas — un tas skaisstums nebij nekâs zits kâ pahwju lepnaş spalwas.

Kad nu dwehsele ar to engeli tahlakî gahje, tad brehze daschadi putni ar stipru balsi: „tu nahwes staigatais, woi tu manni atgahdajees.“ — Tahs bij wiffas tahs launas dohmas un eegribbeschanas kas pakkal brehze „woi tu manni atgahdajees“; tad ta dwehsele satruhlahs, jo winna pasinne to balsi to launu dohmu un eegribbeschanu, kurrâs taggad prett winnu par leezineekem zehlahs.

Eeksch muhsu meesas un dabbas nedshwo nekâs labs, — fazzija dwehsele, „bet mannas dohmas netikke isdarritas un ta pasaulle tohs launus auglus

neredseja." — Tad behdse dwehsele un gribbeja no tahs putnu fleegschanas isbehgt, bet jo wairaf winni fleedse — ta ka wiffa pasaulé to warreja dsirdeht; — un kad ta dwehsele behgdama ar katru sohli us asseem atmineem kahjas pahrgreese, ta ka affinis pluhde, tad waizaja dwehsele: „kapehz tee assi almini?“ Tad atbildeja tas engelis „tee irr ifkatris ne apdohmigs wahrds ko tu effi runmajis un kas tawa tuwaka sirdi wehl wairaf eewainoja ne ka schiee almini tawas kahjas.“

„To es ne biju dohmajis, —“ fazzija dwehsele; bet nu, no padebbscheem sauze weena bals: „Ne sohdaht, ka juhs ne tohpait sohdtiti.“ „Mehs grehkojam wiffi,“ fazzija dwehsele un pazehlahs, „bet es esmu tohs bauschluss un Ewangeliumu turrejis, es esmu darrijis ko es warreju un ne esmu ka tee zitti!“

Tad stahweja winni pee debbes durwim fur tas waktis engelis prassija: „kas tu effi? fakki man sawu tizzibu un rahdi man to paschu eeksch taweem darbeem.“

„Es esmu wiffus bauschluss stipri turrejis, es esmu preeksch pasaulés pasemmojees, es esmu tohs kas us platta zetta gabjusch ar launu strahpejis un es to gibbu wehl darriht, kad warru.“

„Nu tad tu ne effi kristihts zilweks!“ „Es esmu kristihts zilweks.“

„Tas kas sohbinu nemm, tam buhs zaur sohbinu nomaitatam tapt; fazzija tas Dehls. Winna tizziba tewim naw. — Tu warr buht effi weens dehls Israela, kas ar Mohju fakka: „azzi prett azzi un sohbu prett sohbu“, — to es nomannu no tawas tizzibas un no taweem darbeem; — Kristus mahziba irr peedohschana, mihlestiba un shehlastiba.“

„Shehlastiba“ atskanneja no debbesim un atdarrijahs tahs debbes durwis, prett kurrahm ta dwehsele liddinajahs; bet tas spohschums bij tik leels un zaurspihdedams, ka dwehselei bij ja-afahpjahs ka prett kahdu schekpu; — bet balsis atskanneja tik mihligas ka ne weena zilweka mehle to newarretu isteikt. — Dwehsele trihzeja un pasemmojahs un tas debbesu spohschums zaurspihdeja to ta, ka winna sajutte ko papreeksch nebij manni-just — to leelumu sawas leynibas, kas pattii taisnojahs, un sawu grehku zeetibu. — Tad tikke

wiss ittin skaidris un fazzija: „ko es eeksch pasaulés esmu darrijis labba, to es esmu tapehz darrijis, ka es zittadi newarreju, bet tas launums nahze no mannim pascha.“

Dwehsele tikke no ta warren leela spohschuma apgaismota, un pahnemta no grehku shechluma pakritte pee semmes, nomannidama zeel wahja, nespehziga un ne buht gattawa ta wehl ne irr debbesu walstiba ee-eet: — tad palaudamees us to taisnu sirdschehligu Kungu Kristu un us spehzigu mihligu Deewu Zehwu, redseja shehlastibu — kurra bija klacht — ta negaidama, nepelnita shehlastiba.

Debbesis bija atwehrtas ar wiffu sawu gohdibu un Deewa shehlastiba spihdeja pahr pahrim, un atskanneja bals kas fazzija: „Kas tizz, tas taps swehts, bet kas netizz taps pasuddinahts.“

Mehs wiffi, wiffi lihds arr scho dwehsele pastara deenina — par muhsu pasaulés dsihwo-schanu satruhsfimees preeksch ta spohschuma, kad Deewa Dehls eeksch sawas gohdibas nahks teesacht tohs dsihwus un mirruschus, — kad sawus darbus ween warresim preekscha nest, al tad buhs ja-ischihstahs ar sohbutrihzeschanu un drebbschanu. Bet swehtiga buhs ta dwehsele, kas no ta Dehla shehlastibas pestita winna gohdiba un preeka warrehs ee-eet, atjaunota tam leelam spohschumam warrehs tuwu pee-eet un tad apshechlota muhscham eeksch gaismas dsihwoht. — Tahdu pehdigu stundinu dohdi mums, al Kungs! ifkatram. Lai to apdohmajam un luhkojam ween pehz shehlastibas — ko tas Kungs wisseem teem dohd kas eeksch winna tizz un atgreeschahs no grehkeem.

Woi prohti scho lihdsibu? Tad nu eij un darri pehz tahs. Tizzi tad tu dsihwofi, kaut ir mirris.

D. P.

No Lehrpattas.

Lai 20ta Septemeri 1855 tappe par Kurateri par wiffahm augstahm un semmahm skohlahm Lehrpattes skohlas aprinki zeen. Senatara kungs Bradkis no augstas waldischanas apstiprinahts.

Par wiffu winna skohlas aprinki, prohti par Widsemmi, Jggauun- un Kursemmi effoht 1 Uni-

wersitete (Studentu skohla), 4 Gimnasia (augstas skohlas, kur preekšč Universitetes tee jaunekli sataisahs), 1 Seminarš (skohlmeisteru skohla), 24 Kreizskohlas (aprinka skohlas), 90 Kirspheles skohlas un 165 masakas pilshatu skohlas. Skohlneeku effoht par wissahm schihm skohlahm 12 tuh. 111; no kurreem 3485 no muischneeku kahrtas, 1772 no lohpmannu kahrtas, 5230 no ammatneeku kahrtas un 1584 no semneeku kahrtas. Krohna skohlmeisteru effoht pahr schihm skohlahm 275. Tehrpattes augsta skohla taggad effoht 77 skohlas-kungi un proffesseri un 613 studenti. — Noscheem studenteem effoht 109, kas mahzitaju ammatu mahzahs, 93, kas teesas-kungu ammatu studeere, 266, kas par dakteri mahzahs un 145, kas zittas gudribas studeere. — Tehrpattes augsta skohla (Universitete) effoht dajch-dajchadās wallodās 88 tuh. 354 drikketas grahmatas preekšč studeere-schanas. (Kaut jel mums arri kahds kungs zur schihm Uwischm sinnu laistu, zil Widsemme un Kursemme pagasta skohlas irr?!)* E. J. S.

Eljes-kohks.

Jerem. 11, 16: „Las Kungs dewe tew to wahrdu weena salla eljes-kohka, tas jauks irr, un no dishaneem augkeem, bet nu irr wisch ar leelu trohksna flannu weenu ugguni awkahrt winnu cedebsinajs, un winna sarri tays salausiti.“

Wehl arween, arri Zuhdu semme, semmes kohpejeem eljes-kohks, — kur til tas warr augt, ittin zeenihts kohks.

Eljes-kohka sars no Noāsa laikeem palizzis par Deewa laipnibas = un par meera-sihmi, un gandrihs wissahm zilweku tautahm wirf semmes labba peemianā stahw. Mehš scho kohku ne redsam ne meschā ne eefsch sarweem dahrjeem. Til kad lassitais tahdā dahrsinā eetohp kas appafsch glahschm pukkes un stahdus un kohkus aindsina, — kad Nihgā pee Zigra-woi pee Wagnera kunga woi pee zitta tahda dahrsneeka mefle, tad gan dabbuhs redseht arri eljes-kohzinu un sarrinu ar winna garrainahm lappinahm un maseem balteem seedeem pee maseem kah-tineem; kas no lappu kahjahm islaišchahs pufs lappas garrumā. Seedeem pakkal nahf augli masi, ka masi putnu pautini, ahrypuffē meln-salki, eefsch-

puffē widdū kaulinšč. Zsškattahs kohks ka muhsu kahkli, bet lappas paleef salkas, arri seemā. Semmēs kur kohku kohpj, tas isaug 20 lihds 40 pehdu us augschu, lappas divi zellu garras pufszellu plattas. Gefsch muhsu swehteem raksteem runnahs gan no eljes-kohka kas sawā wallā aug, gan arri no ta ko kohpj. Kas sawā wallā aug, tas lihks un jarrains un aug us kalneem; tas, ko kohpj, — dahrsjōs stahdihts. Kohpschana padarra, — ne ka pee wihna-kohka, ka tas nu jo labbaks ko tee augli isdohd, — bet ka wairak irr auglu. Elje no ne kohpta eljes-kohka pat weeglaka un saldaka un jo smarschiga; bet weens pats kohks kas kohpts, auglu dohd til dauds ka desmits nekohpti. No nekohpteem eljes-kohkeem bija tee pihlari Salamanas Deewanamam Jerusaleme (1 Rehn. 6, 23). Malka smukki seltana, — un brangu pulihreschanu panesē. Eljes-kohks warr panahkt ir labbu wezzumu. Astotā woi desmitā gaddā fahkabs auglus nest, un tad gan ikkatru gaddu, bet dauds labbaki ittreschu gaddu baggatus auglus nesē. Swehtōs rakstōs dewabihjigu zilweku labklahschana lihdsinata eljes-kohkam kas salko, — ka arri Dahwids dseed (Dahw. dj. 52, 10): Es buhschu ka salsch eljes-kohks Deewa-nammā, es palaujōhs us Deewa schehlastibu muhschigi muhscham. — Eljes-dahrsjā kur muhsu mihlais Kungs Jesus winnā behdu nakti Deewu luhdsis un zihnijees, arri preekšč muhsu grehkeem, wehl-stahw kahdi ittin wezzi eljes kohki, par kurreem salka, tee effoht tee paschi appafsch kurreem tas Kungs Kristus staigajis. — Bet ja-sim arri, ka no wezza zelma, arri kad schis nokalstu, warr arween no jauna, no winnu saknehm, jaunš sar-rinšč zeltees un auglus nest.

Kad kohpts eljes-kohks fahkabs nihft, tad no-greesch winnam tohs sarrus un uspohte sarrus no nekohpta kohka us winna. — Eljes-kohku kohp gandrihs til ilgi ka wihna-kohku. Jaw Zuhdu wez-tehws Zehkabs to pasinnis. Zuhdu semme elje bija branga, tapehž Israēla laudis dauds ar to andeleja. Elji ne ispsesch til ween no ohgahm, bet leef schahs ohgas arri faulē lai elje patti ispill. Kohschaka elje ne nahf no tahm ohgahm kas pilnam sanahkuschas un gattawas, bet no wehl salkahm. Mehš scho elji sauzam par promanzer-elji, — un to majaf labbo par bohml-elji.

*) Skattees pebrnajs un aisepebrnajs Uwische.

4. **Laudis Austruma**=semme ikdeenas swaidijahs ar elji, ja ne itt leela nabbadsiha woi leelu behdu deenas to kawe. Weesibās swaidijahs wisstihm ar dahrgahm smaršahgahm eljehm, tā kà swaidu-elje wisemihligahm buhschanahm ka par ehnu un par apsihmeschanu. Dahwidš mihtu faderribu išteikdams kas teem Deewa behrneem, ne kahdu jaukaku lihdsibu ne sinn nemtees, ka to smaršchu kas zeklahs no dahrgas swaidamas eljes kas no augstpreestera galwas notekl winna bahrsdā un lihds winna drehbju wihlei (Dahw. ds. 133, 1. 2.). Swaidišchanu lihdsina labklahšchanai un preekam, un pat Swehta Garra spehki un darbi jaunā derribā lihdsinati swaidišchanai. Jo apust. Behteris fazzija (Apust. darb. 10, 38) ka Deewš ar swehtu Garru un spehku irr swaidijis to pašchu Jesu no Nazaretēs, kas irr apfahrt gahjis labddaridams un djeedinadams wiššus no wella ušwarretus, jo Deewš bija ar to.

Elje derr pee daschadahm kaitehm, fahpehm un slimmibahm. Geksch siltahm semmehm elji nemm fweesta weetā pee wiššeam ehdeneem; sliktaku nemm swetschu weetā, preeksch eljes-luktureem.

S. R—II.

Klausait juhs debbesis, un nemm' wehrā tu semme, jo tas Kungs runna:

II.

„Tadeht manna dusniba un manna bahrsiba isgahšfees pahr scho weetu, pahr šilwekeem un pahr lohpeem, pahr lohkeem meschā un pahr teem semmes=augkeem, — un degs, un ne taps isdsehsta. Jer. 7, 20.“

Weld. Jesus dšihwib' mannai sirdet.

1.

Tadeht teescham, teescham dširdi!
 Notiks tew — wai breefmiba! —
 Ka us tawu zeetu sirdi
 Nahzihs bahrga fohdiba,
 Kas kà ugguns degs ar leesmahm
 Un ne-iszeeschamahm breefmahm,
 Malsakt tew kà pehnibts gan —
 To Deewš fakla — tizzi man.

2.

Behdas buhs tew deenas-afga, (Ez. 12, 19.)
 Raifes nakt gulku=weel';
 Sirds=ehsti tew kà pee walga
 Preefectu faturrehs zeel',
 Ka tu nihfdama nonihšfi,
 Lihds pawiffam weenreis slihtfi
 Besdibbeni breefmigā
 Trihzedama bailiga.

3.

Negantiga pohstischana
 Tawās eschās laustfees,
 Kurrai ne buhs sandeschana
 Neds pahr tew' eeschehlofees;
 Jo ta tew' un tawus sarrus,
 Wiffu mantu, lohpu=barrus
 Pohstihš, maitahs arrumus,
 Dahrsus, plawas, tihrumus.

4.

Jaur to truhšums leelā spehtā
 Uskritihš kà breefmigs swehrs;
 Bads, kas tulihst palkat lehla,
 Aprihs tewi, itt kà jehrs
 Lauwa=naggōs, tā tu kluhšfi
 Saplohšibts, — ja dšihws wehl buhšfi,
 Nisknais mehris, mohziba
 Buhš tad tawa gaidiba.

5.

Smeeclu weetā waideschana
 Tawōs nammōs atskannehs!
 Ruhkta aff'ru raudaschana
 Tawus preefus uswinnehs.
 Brehšchana un gaudaschana
 Buhš tad tawa lihgschawoschana,
 Wiffur dširdehs isfanzam:
 „„Wai mums, ka wehl dšihwojam!““

6.

Un jau taggad patt — nemm' wehrā,
 Tawu leelu wainu dehl!
 Rabda šipra fohdu=fehra
 Lihst us tew arr' fohodeen wehl.
 Jo tur karsch ar nahwes=leesmahm
 Aprihš brahlus bahrgahm breefmahm,
 Un schē sehrgas, wahjibas
 Spaida daschās gruhstibas.

—ym—

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas=gubernements augstas waldischanas pusses: Oberlehrer G. Blaesé, Zensler. Jelgawā, tai 12. Mei 1856.